

Poština plačana
v gotovini.

11 630

NAŠA ZVEZDA

LETO 1932-1933

MAREC

LETNIK II. ŠTEV. 7

»Naša Zvezdec«, dijaški kongregacijski list, II. letnik. V šol. letu 1932/33 bo izšel v desetih številkah vsakega 15. dne v mesecu. Naročnina za dijake 18 Din, za nedijake 25 Din. Posamezna številka 3 Din. Za Avstrijo 3 šil., za Italijo 7 lir.

Založnik in izdajatelj: Vodstvo dijaških marijanskih kongregacij v lavantinski in ljubljanski škofiji. Za založništvo in uredništvo odgovarja dr. Jože Pogačnik.

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Križanke — Napoleonov trg 1 — Ček. nak. 16.098.

Tisk in klišej: Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani (K. Čeč).

Vsebina 7. štev.:

Tebi, vladika! — »Moje ovce poznajo mene« — Mati — Materi — Udaril je mater ... — Materi našega veselja (pesem) — »Ki je za nas težki križ nesel« — Fant in dekle — Kongregacija in življenje — Daritev (pesem) — Borba za dušo (povest) — Pod noč (pesem) — Kongregacijski obzornik — Povesod Boga — Na potih ljubezni — Slike.

Materinski dan

Že nekaj let je v navadi, da društva praznujejo en dan v letu zelo slovesno kot materinski dan. Se bolj kot za druga društva se spodobi za kongregacije, da se 25. marca, ko slavimo materinski dan, spomnijo svojih dobrih mater, njihovih žrtev, njihove ljubezni in skrbi. Saj je v prvi vrsti zasluga naših dobrih slovenskih mater, da smo dobri, verni in Mariji vdani. Materinski dan naj bo priča naše hvaležnosti in ljubezni do naših mater, saj je ljubezen do zemске matere merilo naše ljubezni do nebeške Matere. Posebno dekliške kongregacije naj se prizadevajo, da bo prireditev materinskega dne lepo uspela. Poskrbite za primerna predavanja in lepe deklamacije, pevske ali glasbene točke in dramatične prizore. Če kje ni mogoče prirediti praslave v večjem obsegu, naj bo vsaj kongregacijski sestanek posvečen materinskemu dnevu. Spominu najdražjih poklonimo, kar je najlepšega v naših dušah!

Mislite na Maribor in Škofjo Loko. Vodstvo DMK v ljublj. in lavant. škofiji je poslalo vsem gg. voditeljem naših dekliških in fantovskih kongregacij okrožnico s podrobnejšim programom za zborovanje v Mariboru in Škofjo Loki. Ker mnogi fantje zaradi oddaljenosti ne bodo mogli v Maribor, pa bi se radi udeležili duhovnih vaj za kongreganiste, bomo za tiste poskrbeli duhovne vaje v Št. Vidu nad Ljubljano. Prijavite se za Št. Vid na upravo »N. Z.« do 20. maja. Te duhovne vaje bi se začele 28. junija zvečer in zaključile 2. julija zjutraj. Udeležite se jih lahko tudi dijaki nekongreganisti brezplačno.

Kongregacijski koledarček za leto 1933-34. Tudi letos mislimo izdati kongregacijski koledarček, ker smo videli, da je lani splošno ugajal in bi ga razprodali še nekaj sto izvodov, če bi ga imeli. Da bomo letos lahko ustregli želji vseh kongreganistov, ki žele imeti koledarček, naj vsaka kongregacija še pred koncem šolskega leta javi, koliko izvodov bi približno vzeli člani. Koledarček bomo letos vsestransko izpopolnili, tako glede opreme kot vsebine in ga bo vsak naš dijak v resnici lahko vesel. Prosimo tudi vse dijake in dijakinje, naj nam sporoče svoje želje glede koledarčka.

Kaj dobiš pri upravi »Naše Zvezdec«? Sv. pismo NZ I. in II. del v platno vezan, 60 Din. — Kristusov mladeč. Življenjepi, broš. 25 Din, vez. 30 Din. — Luč z gora. Povest, broš. 15 Din, vez. 22 Din. — Vitez naše ljube Gospe. Misterij, broš. 4 Din. — Der Präses. Knjiga za voditelje DMK, broš. 25 Din. — Zglasnice za kandidate, 100 kom., 12 Din. — Tiskovine za kartoteko, 100 kom., 18 Din. — Potrebščine za sprejem: sprejemne knjižice, znake, svetinjice, knjige za imenik članov naročajte naravnost pri centrali: Pilsarna Marijinih družb, Ljudski dom, Streliška ulica, Ljubljana. Oskrbi pa vam jih tudi naša uprava.

Uredništvo »Naše Zvezdec«. Prosimo vse dopisnike, da pošljate svoj popolni naslov in ne samo začetnih črk ali psevdonomov, da potem stvari, ki jih ne rabimo za naš list, lahko vrnemo. Pišite samo na eno stran!

Uredništvo »Naše Zvezdec«. Velikonočna številka bo izšla že 8. aprila. Prispevke zanjo pošljite do 25. marca.

Uprava »Naše Zvezdec« sporoča novim naročnikom, da je 1. številka lista popolnoma pošla.

Tebi, vladika!

(K petdesetletnici našega škofa dr. Rožmana — 9. marca.)

Največja vrlina vsake mladine je ogenj. Ne znanje, ne dejanja, ampak sveti in brez pridržka plamteči ogenj. Največji greh mladosti pa je cincaanje; kdor še omahuje, je že bitko izgubil.

S tem svetim mladostnim ognjem, s takim, kakor ga vsrkavamo v Marijini vzgojni šoli, se k Tvoji petdesetletnici, presvetli vladika, kongreganisti predajamo Tebi do zadnjega moža in do zadnje želje. Brezpogojno in brez pomišljanja: Tvoja mladina smo, sprejmi nas in nam razgrni bojne poljane Gospodove! Kamorkoli ukažeš, pripravljena srca imamo. Ti si nam živi Kristus, ki v svojih apostolih večno živi. Oče je Sina na zemljo poslal, sveti oče je Tebe nam za pastirja dal. Sveto olje je nate razlil in Ti dal svojega Svetega Duha, ki ostane pri Tebi. Po Tebi nas Kristus uči, posvečuje, po Tebi nam vsak dan nanovo veleva, po Tebi se tudi žrtvuje za nas. Če v nas ne bo več duha, v Tebi ostane; če v nas ne bo več resnice, Ti boš njen steber ostal; če bo grehota zajela ljudi, po Tebi bo v duše pritekala milost.

Živi namestnik si živega Kristusa. Zapoved: »Spoštuj očeta in mater...« nas veže tudi do Tebe. Zato:

skrbeli bomo za Tvoje dobro ime v svojih mislih, besedah in delih,
s krepostnim, čistim življenjem Ti bomo lajšali jarem Gospodov,
v molitvi Ti luči prosili
in poslušali Tvoje ukaze, svarila in prošnje.

Pa kaj je pokorščina, ki le naročilo izpolni! Gospod pravi, da je hlapec še vedno ničvreden, čeprav je vse ukaze izpolnil. Zato hočemo več: tudi Tvoje želje izpolniti.

Tvoje mišljenje bo naše mišljenje,
Tvoja boleost bo naša boleost,
Tvoje stremljenje bo naše stremljenje.

Spoštovati hočemo dan Gospodov natanko, kakor si ukazal in nas v prvem pismu svaril. Božji previdnosti izročamo sebe in narod svoj, kakor si v drugem nas pismu tolažil. Trudili se bomo za strogo pravičnost in jo za vsakogar zahtevali, kakor nas letos v pismu pastirskem učiš.

Svojo gigantsko moč hočemo bolj in bolj črpati v živih studenih evhari-stije, kakor si tolikokrat že naročil. Naše zorno polje je in ostane — katoliška akcija, kamor nas vabiš na žetev.

Zavedamo se, če bi Ti ideali, ki nam jih kažeš kot zvezde rešnice, zamrli, tedaj bi bila mladina mrtva. Z njo pa vekovi umro!

Ogenj je v nas, pri Mariji prižgan in pred Tabo odprt.

Vzemi kadila, vrzi ga nanj, da bo pred Gospodom zavonjala naša mladost.

Naš si, veliki duhovnik, naš tem bolj, ker nas najbolj ljubiš.

Zato je naš ogenj tem večji, da v nas same sveti nazaj.

Tvoj jubilej je milost za nas. Ne gremo mimo nje.

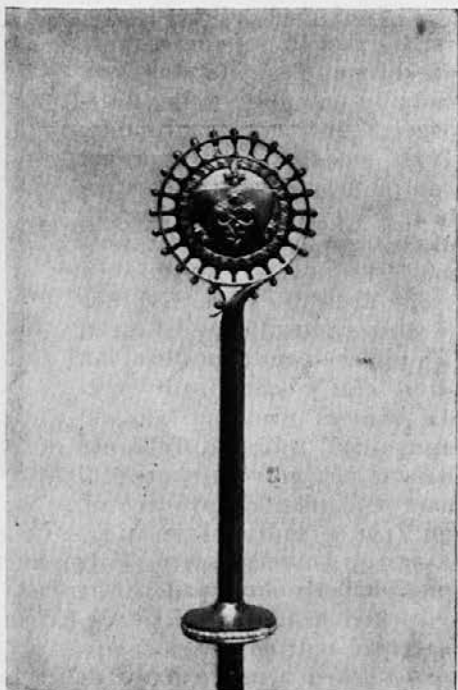
»Moje ovce poznajo mene«

Svoje škofo moramo najprej poznati. Drugače jih ne bomo ljubili, še manj pa poslušali. Zato velja: vedno se moramo zanimati za škofo.

Naš presvetli dr. Gregorij Rožman je zagledal luč sveta v prečudno ljubkem svetu okoli Pliberka na Koroškem. Takoj onstran državne meje za Prevaljami se ti odpre pokojno polje s tihimi, pristno slovenskimi vasicami. Ob beli cesti, ki hiti mimo Pliberka dalje proti Žitari vesi pod Zeleno Kapljo in dalje proti Galiciji, Borovljam in v Rož, leži župnija Šmihel. Koničasti zvonik z dvojnimi linami se razgleduje nad vasjo in po vsej dolini. Trdni kmečki domovi se skrivajo v sadovnjakih. To je rojstna župnija našega škofa.

Njegov dom leži prav za prav ob južnem robu tega tihega sveta, v Dolinčicah tik pod našo pravljичno goro Peco. Tam na Pongračevem domu gospodarj danes brat našega škofa Franc. Tam je učila mati Terezija, pobožna kakor Monika, svoje otroke moliti, trpeti in delati. Uro hoda je od doma v Šmihel, pa cerkev in šola sta bila za Pongračevo družino edini praznik in edina pot. Šmihelčani so Pongračevega gospoda ljubili nad vse, celo duhovne vaje je imel v svojem rojstnem kraju.

S trinajstim letom so ga starši dali v celovško Marijanišče, kjer vzgajajo mlade duhovnike. Kdo bi imel poklic za duhovnika, če ne sin globoko verne in dobre kmečke družine? Maturo je naredil seveda z odliko in vstopil l. 1904. v celovško semenišče. Po tretjem letu bogoslovja je l. 1907. zapel v Šmihelo

Skofovska palica dr. Rožmana. Zgoraj grb z geslom: *Crucis pondus et praemium*

svojo novo mašo — tam jih je zelo veliko; če je ni vsako leto, se kar sprašujejo, zakaj je ni. Rožmanova je bila nekaj posebnega. Naslednje leto je nastopil Gregor Rožman prvo kaplansko službo pod našim Ljubeljem, v Borovljah, kjer je bilo službovanje tedaj zelo težko; Slovenci in Nemci, povrh še razne stranke so se tam hudo dajali. Toda mladi kaplan se je vsem brez razlike priljubil, ker je bil v resnici dobri pastir vseh svojih vernikov. Tam mu je neki star očanec nevede prerokoval, da ne bo dolgo v Borovljah in da bo še škof.

Cez eno leto ga je celovški škof poslal na Dunaj študirat za doktorja. Težko je bilo Rožmanu posloviti se od dušnega pastirstva, pa dolžnost ga je klicala. L. 1912. se je vrnil kot doktor bogoslovja z Dunaja in postal prefekt v celovškem Marijanišču. Zdaj je bil prav za prav šele med svojimi ljudmi, med fanti, med mladimi dijaki. To je pač tajna sila njegove osebnosti in sila njegovega svetega poklica, da se ga je mladina že tedaj in brez razlike v narodnosti začela oklepiti kakor očeta, kateremu lahko vse zaupa, vse pove in vse potoži. Koliko močnih fantov je vzgojil že na Koroškem!

Toda v enem letu je že postal profesor, duhovni vodja in podravnatelj v bogoslovju. Tedaj mu je umrl tudi oče. Kmalu se je začela vojna z vsemi grozotami in nevarnostmi za njegove fante. Še huje pa ga je Bog preskušal po vojni. Mati mu je umrla l. 1919. Zadnje leto je pri njeni bolniški postelji preživel naš presvetli najlepše ure — pri materi je črpal tisto toploto, ki mu odpira vsa srca. Po koroških bojih in med pripravami za glasovanje je bil dr. Rožman kancelar generalnega vikariata za slovenski del Koroške v Dobrli vesi. Po zgubljenem plebiscitu pa so mu ponudili mesto profesorja za cerkveno pravo na ljubljanski univerzi. Na zimo l. 1920. je prišel — med potjo se mu je vse imetje zgubilo, prišel je v Ljubljano kot berač. In nič nismo vedeli, koga smo dobili. Bil je obenem prefekt v Marijanišču v Ljubljani, kamor ga je pripeljala sama božja previdnost. Hudo je bilo tista leta po vojni, vodja zavoda, sedanji prošt Andrej Kalan, je že mislil zavod za višješolce za nekaj časa ukiniti. Pa je dr. Rožman vse rešil. Niti eden njegovih gojencev se v življenju ni za vedno izgubil. Mnogim je pomagal nazaj k božjemu soncu, mnogim je izmolil duhovniški poklic. Sam Bog in morda nekaj njegovih najbližjih prijateljev ve, koliko je Rožman premolil za svoje dijake.

Pozneje je bil mnogo zaposlen z vzgojo fantov po deželi, imel je zanje nešteto duhovnih vaj, spisal jim je molitvenik »Besede življenja«, ki ga bo vsak dijak prav tako vesel kakor zadnji kmečki fant. Bil je prav tako dušni pastir kakor vseučiliški profesor.

Ko se je zaradi dela preselil iz Marijanišča k Sv. Petru, so pa dijaki hodili za njim, bil jim je še vedno to, kar prej.

Škofovskega bremena se je Rožman branil. Koliko noči od skrbi ni spal! Bog pa ga je hotel imeti za naslednika velikega Jegliča. Marca meseca 1929 ga je sv. oče imenoval za pomožnega škofa ljubljanskega, naslovnega škofa semtskega, s pravico nasledstva; dne 14. julija pa je bil novi škof slovesno posvečen v ljubljanski stolnici. Posvetil ga je njegov prednik, nadškof Jeglič, asistiral pa sta mariborski vladika dr. Karlin in krški škof dr. Srebrnič. Za škofovsko geslo si je Rožman izvolil: »Crucis pondus et praemium — Križa breme in plačilo.«

Dne 1. avgusta 1930 pa je dr. Rožman prevzel ljubljansko škofijo. Od tedaj molimo pri vsaki maši v kanonu »pro antistite nostro Gregorio«. Pa koliko je tudi odslej še govoril dijakom, kolikokrat sprejemal v kongregacijo, kolikokrat se pogovarjal v pozno noč z mladimi fanti. Kdo se ga ne spominja z lanskega zborovanja v št. Vidu? Še med odmorom in igro je bil med dijaki.

Mnogo upa, mnogo pričakuje od nas, od Tebe, od mene, od vsakogar brez izjeme. Naš ponos zahteva, da bo to upanje tudi dozorelo nekoč v resnico! In tudi bo!

Mati

Marija pri svoji materi

Tako daleč je bila mati in le včasih sem jo videla v sanjah, vso nežno in smehljajočo se, z blestečim trakom v temnih laseh. Ko pa sem se zjutraj zbudila, se nisem mogla spomniti, kakšen je bil njen obraz in kakšne barve njene oči. In to je bilo najstrašnejše. Nisem bila izgubila matere samo dejansko, tudi njena podoba mi je zginila iz spomina in bala sem se, da še srce polagoma pozabi nanjo. — Odtod odpor in zakrknjenost srca, ki je hotelo živeti le njenemu spominu.

Tam na temnordeči steni je visela velika, lepa slika. Rekli so, da je to podoba moje matere. Vsak hip sem stekla pod to podobo in, kadar sem bila sama, pristavila stol k sliki, moji prsti so se doteknili belih rok na platnu in rahlo pobožali rožnato lice. »Zdaj, zdaj jo spoznam,« sem si govorila. Ko pa so se moje oči srečale z očmi lepe gospe na sliki, sem se razočarana vrgla na preprogo pred klavirjem in premišljevala dolgo, dolgo. — Zaspala sem in našli so me večkrat spečo in objokano ležati na tleh.

Kakor običajno, me je teta tudi tisto nedeljo poklicala, da greva v cerkev. Nejevoljno sem natikala nove rokavice, nemarno zapenjala gumbe temnosivega plašča. Potem mi je teta potisnila v roke velik, oguljen molitvenik in odšli sva. — Služba božja se je začejala in teta je hitela, da si poišče prostora v klopi, mene pa so ljudje potisnili v stransko kapelo.

Že dolgo je od tega. Zelo majhna sem še bila in velika, stroga učiteljica me je učila čitanja. V neprijazni sobi sva sedeli uro za uro, dan za dnem. Gotovo je sijalo tam zunaj sonce, toda v učilnico ni prodrli niti en žarek. Včasih se mi je zdelo, da slišim iz daljave vrisk pesmi, a že sem spoznala, da sem se bila zmotila. Kako naj bi bila čula kaj drugega, kot mrzli glas gospodične? Razmišljala sem in ugotovila, da sva obe, učiteljica in jaz, njena učenka, prav za prav le lutki, ki se gibljeta po volji drugih. In vendar je bilo v sobi tudi nekaj živega. Črke so bile to, črne črke, katere sem se učila spoznavati. Črke so dihale in se gibale na beli podlagi, rogale so se mi in se pomikale bliže, vedno bliže k meni. Zdaj, zdaj se bodo vtisnile v čelo, možgane, dušo in srce. Nisem hotela čitati, upirala sem se črnim vsiljivkam, kakor sem se upirala učiteljici in teta, sploh vsemu in vsakomur.

Mati je bila umrla in ostala sem, majcena in postarana, sama na svetu. Začutila sem nevoljo do ljudi in igrač, nevoljo, ki je prehajala že v mržnjo.

Orgle so donele, v cerkvi je dišalo po kadilu in zagledala sem se v zlate angelce na oltarju. Prestrašila sem se: »Kaj bi pač rekla teta, če bi videla, da še nisem odprla molitvenika!« Listala sem po knjigi, se zastrmela Bog ve kam in grenka solza je padla na orumeneli papir. Pogledala sem tja in nehote prečitala, prvič v življenju, besedo »mati«. Takrat se je med črke zarisal materin obraz, tak kot sem ga bila videla, preden so mater položili v krsto. Da, bil je to obraz moje matere, toda v njem je bila začrtana smrt in jaz sem se smrti tako zelo bala. Ne, take podobe nisem iskala in želela.

Dvignila sem glavo in pogled se je ustavil na oltarni sliki. — Skozi šiljasta okna so prihajali rdeče in modro barvani žarki in se lovili v gubah Marijine obleke. Lahne sence so legale na prosojno obličje. Še enkrat sem videla tisto žalostno podobo svoje matere, potem se je oddaljila in se ob Marijini podobi — razblinila.

Daleč, daleč je bila smrt, dobrotno se je smehljajl Marijin obraz in spomin na mrtvo mater je ostal tožno sladko zarisan v duši.

Služba božja je opravljena in malo bitje, ki se mu je pravkar zdelo, da je najbolj zapuščeno na svetu, vidi sonce v tetinih sivih očeh, vidi smehljaj na ustnih stroge gospodične učiteljice.

Otrok je našel Marijo — mater, ki združuje v sebi ljubezen vseh zemskih mater.

E. Z.

Materi

*Velikih mož se spominjamo radi njih del,
tebe, o mati, pa poveljučujemo radi ljubezni.*

*Žena si, prav kakor druge,
in vendar popolnoma drugačna, ker si — mati.*

*Živiš kakor druge žene,
toda tvoje življenje je dragocenejše, ker si — mati.*

*Delaš, kakor druge žene,
toda tvoje delo je posvečeno, ker si — mati.*

*Trpiš, kakor druge žene,
toda tvoje trpljenje je plodovitejše, ker si — mati.*

*Moliš, kakor druge žene,
toda tvoja molitev je Bogu dražja, ker si — mati.*

*Ljubiš, kakor druge žene,
toda tvoja ljubezen je čistejša, ker si — mati.*

*Živiš, delaš, trpiš, moliš, ljubiš
in si kakor druge žene,*

pa vendar te je Bog močno povišal nad nje, ker si — mati.

Helena

Udaril je mater . . .

Imel sem mater — danes je ni več in življenje je stokrat bolj prazno in vse ure so ena sama dolga veriga iz jekla, ki se mi mrzla ovija okoli drobnega srca. — Dobra je bila moja mati in ljubila me je, kakor more samo mati ljubiti. Delala je v tovarni; tudi jaz sem dobil delo v tovarni. Da bi pozabil na vsakdanjost, sem začel zahajati v gostilne; tam sem našel tovariše in pil z njimi vedno bolj in bolj strastno. Pil sem do nezavesti! Ona pa je molila zame, me prosila, naj pustim družbo in jokala. Joj, saj ti ne veš, kako žalostno je v našem predmestju.

Vse, kar zaslužijo z žulji čez teden, zanesejo ob nedeljah v gostilno; in vsi od kraja: moški in ženske, staro in mlado. In posledica?: Zaradi vina je v našem predmestju že zalit s solzami in stokrat in stokrat proklet vsak košček zemlje. Življenje se vleče pri nas naprej kakor tropa umazanih lačnih psov in nikogar ni, ki bi nas odrešil iz tega močvirja in nam pokazal lepšo pot! Pil sem in še bolj pil, da bi na to umazano življenje pozabil — ne iz strasti in potrebe, samo da bi pozabil. Tako jih je pilo mnogo in jih še pije — ali vino še bolj reže rano, solze še bolj teko in umazane kletve se gromadijo kakor dimniki pod nebo...

Neko noč sem se vrnil pozno domov. Nekam daleč so me zvabili tovariši v predmestje — bil je pustni večer. — Saj takrat doseže višek človeška neumnost, kadar si človek, ki ima pamet in vero, natakne živalsko masko in se poživini. Verjel sem sladkim besedam, verjel sem, ker so bili tovariši, in tisto noč se je dogodilo tisto. Mati me je doma čakala — še večerjo mi je pustila in nizko privila svetilko na mizi. Sključena pred podobo Marijino je prosila in molila zame.

Stopil sem v sobo — trepetajoč plamen nizko privite svetilke me je zaščemel v oči — kakor v megli sem jo videl, kako je vstala s klečalnika, me s strahom pogledala in mi tako mehko rekla:

»Tako dolgo te ni bilo...—!«

Zabolelo me je, kakor bi mi kdo z žarečimi kleščami stisnil srce — motne oči so mi v vinski omami zagorele — kakor snop žarkov mi je padlo čez nje, zameglilo se mi je, kakor da ne vem, da ne poznam več sebe, sem krčevito stisnil podzavestno pest — zaskolelo me je v kitah — v jezi so se utopile mehke materine besede, stegnil sem roko, še bolj odprl oči in — in — udaril mater...

Zaihtela je, kakor zaihti majhen otrok, z obema rokama je pokrila obraz in odšla opotekaje se v sosednjo sobo. V meni pa se je tisti hip nekaj prelomilo.

»Udaril sem lastno mater!« —

Omahnil sem na posteljo in potem ne vem nič več, kaj se je zgodilo z menoj. Zjutraj me je pobožalo sonce na lica — široko sem odprl oči in — kakor nekaj daljnega in skrivnostnega mi je ležalo globoko nekje v dnu duše. Bila je ura sedem in pet minut, ko je stopila v sobo mati; tako je bila lepa v jutranjem soncu, kakor poslej nikdar več. Prinesla je skodelico tople kave in velik kos mehkega belega kruha. Na ustnih ji je počival nasmeh in na čelu; mimo desnega senca pa se je vlekla velika rdeča lisa, ki se je izgubila visoko v osivelih lasih — tu sem udaril sinoči mater... —

Stavko J. Žabkar

Materi našega veselja

*Kot mati peva svojemu otroku,
tako mi pevaš Ti, o Mati, Mati dobrotljiva,
ko jok duši me, tare teža dneva.*

*V spevu Tvojem ljubezen skriva se najvišja
in tolažilno nam naproti se smehlja,
o Mati, pravir vsega našega veselja.*

*Človeške bedne umeš Ti solze
in spremeniš jih v biserne dragulje sreče
ter nam s poljubom svojim svetim
odvzemaš vse gorje skelete.*

E. D.

»Ki je za nas težki križ nesel«

V sončnem pomladnem dopoldnevu je stopal pod križem; truden od zasliševanj pismarjev, farizejev, ki so gledali in videli Resnico, pa je niso hoteli priznati, ker bi s tem morali izpremeniti svoje življenje.

Truden od bičanja. S trnjem kronan.

Zalosten nad Petrom, ki mu je za-trjeval: »In če bi se vsi pohujšali —«, pa je ob uri, ki mu je bila poslana v opomin njegove človeškosti in Očetove previdnosti, zanikal pred preprosto, brezpomembno žensko, da sploh pozna Nazarejca.

Zalosten nad ljudstvom, ki mu je ozdravil slepe in gobave; obujal mrtve; govoril o Očetu, ki Ga jim je poslal, da bi jih po Njem pripeljal k Sebi; nasitil tisoče z nekaj kruhi; ki Mu je pred petimi dnevi v nepopisnem navdušenju klicalo »Hozana«, ko je v Njegovem prihodu gledalo svoje kraljestvo, ne pa Njegovega odrešenja; ki Ga je pa zdaj s še večjo razgibanostjo (da bi prevpilo vsak pomislek in očitek vesti) izročilo trpljenju in smrti, kot največje zločince.

Zalosten nad vsemi ljudstvi minulih in prihodnjih časov — bilo jih je brez števila. Videl je neskončno morje greha in usodo človeških otrok: borbo, težave in zmago tistih, ki v Njegovem imenu premagujejo viharje in pristajajo v sončni deželi Očetovi; vso brezmejnost teme in gorja njih, ki so Ga pozabili.

Truden in slab gre pod križem. Križ je težak: breme sveta je na Njegovih ramah. Teža grehov, katerih en sam zamori vse cvetje v duši.

Pade Sin človekov. Zgrudi se, preden je prišel do vrha. Mora naprej, ker še ni dopolnjeno.

Obsojeni tesarjev Sin sreča svojo mater. On pod križem; z njim, ki Ga bodo križali.

Njeno trpljenje je molitev: »Zgodi se mi po Tvoji besedi.« Ista, ki je kot roža vzcvetela v Magnificat, zdaj zori v najzlahtnejši sad: darovanje Edinca in sebe.

Pa pride mimo mož, tesar Simon. Močan. S trdnimi koraki, ki se v njih izraža samozavest delavca, ki ne pomišlja lotiti se trdega dela, ker ve, da je to pot, ki mu zagotavlja obstoj. Nima časa, ni razpoložen, da bi premišljal. »Zdrav človek« je.

Zagleda Njega, ki je padel pod križem; vidi, da je ves slab.

Zgane se nekaj v njem; »daj, pomagaj«. A čez trenutek ugasne: »Kaj bi z Njim, saj je moje delo dovolj, da ga prenašam.« Misli se ogniti. Toda ne more se. Čuti, da ga je Oni pogledal; če bi si zastrl oči, bi čutil s srcem pogled, ki prosi pomoči. In spet: »Zakaj si zaslužil kazen! Zdaj nosi.« Vojaki, ki so z Njim, se obrnejo k Simonu. Približa se in podpre križ. Čuti, da je težak. Smili se mu obsojeni, vendar misli: »Zato pač nič ne dobim.« Kljub temu v svoji možatosti neče očitkov, če ne bi pomagal. — »Nemara je pa res Obljubljeni.«

Slika iz Gottwaldovega misala

Glej tam dekle, ki hoče skozi množico k Njemu.

Morda so njeni domači govorili o Njem — bili navdušeni, dokler je delal čudeže. Ko je pa napovedal, da bo podrl tempelj in ga v treh dneh spet postavil; ko je obljubil njim, ki bodo jedli Njegovo meso, večno življenje, so se zgrozili v svoji »pravovernosti«: »Boga preklinja. Smrt zasluži.«

Žalostno je postalo dekle. »Mar je res kriv, ki so Njegove besede sicer nove, toda lepe in resnične, da bi jih rada še poslušala.« Zbežala je z doma, da Ga vidi na Njegovi poti. On stopa izmučen pod križem. Ves miren. Ne preklinja postav in sodnikov, kot jih navadno obsojenci. Zdi se, da je zatopljen v tihi molitvi.

Dekle se zave: »Ne more biti zločinec. Ne zasluži smrti.« Spozna, da je krivica, kar Mu (njeno) ljudstvo očita. V trenutku je pripravljena priznati Ga, vsaj malo Mu olajšati trpljenje. Poda mu prt; Oni si obriše čelo in ji ga vrne; na prtju je začrtan ves Njegov obraz. Dekle je zavzeto, v srcu je mir: »Daj, Gospod, da ostane spomin Tvojega odrešujočega trpljenja vedno v mojem srcu.« Tudi žene so ob potu; nekatere z otroki. Poznale so čisto življenje Njegove matere in Njega; videle, da je materi obudil edinca; ki so se vpraševale, ko je odpustil grešnico: »Kdo je Ta, ki odpušča grehe?« Zdaj nekatere pobirajo kamenje: »Dokaži, da si Sin božji — reši se trpljenja.« »Tvoja kri nad nas, nad naše otroke!«

Druge Ga vidijo, s trnjem kronanega, da pada pod križem. Zajokajo v sočutju. Hočejo se zadnjikrat dotakniti Njegove obleke, kot se Ga je ona, ki je s tem ozdravela svoje osemtridesetletne bolezni.

On jih pogleda, poboža otroke: »Meni ne bo hudo. Usmilite se sebe in otrok, da boste obstale v dneh, ko od vašega templja ne bo ostal kamen na kamnu; ko boste kričale gričem, da bi vas pokrili.« Slutnja, da bodo res prišli težki časi, ki jih sestre kličejo na ves rod, jih prevzame. Pokleknejo pred Njega: »Učenik, usmili se nas. Bodí z nami.« On jih blagoslovi. *Zdenka*

Fant in dekle

Znamenit mož je ob neki priliki rekel: Kaj tiči v fantu, spoznaš po njegovem vedenju do deklet. Resnica! Tedaj se razodene dobrota in slabost, nežnost in sirovost, čistost srca in razuzdanost, viteško mišljenje in sebičnost.

Dober fant brezpogojno spoštuje vsako dekle, pa naj bo še tako preprosto. Svoje vedenje in govorjenje, svoje oči in misli ima v oblasti. A pri tem se vede vljudno in neprisiljeno, rad pove kako resno ali veselo; res ni potrebno, da bi se fant v dekliški družbi vedel mevžasto! A dekle ti mora biti preveč vredno, da bi se spuščal v zaupnosti.

Postopati po ulicah, dvorjaniti, za vsakim krilom letati mora biti dobremu fantu zoprno. Ima preveč važnejšega dela, da bi tratil čas s takimi stvarmi. In slednjič, ali ni škoda s tem begati dobra dekleta; za tiste pa, ki imajo nad takimi stvarmi veselje — hvala lepa!

Če pa kako dekle pozabi na pravo skromnost, če opaziš, da je slabotna in lahkomiselná, tedaj pozna dober fant samo eno dolžnost: bodi viteški! Ne izrabljaj njene slabosti, marveč bodi dvakrat močan: zanjo in zase in se imej krepko v oblasti!

In če te drugi zaradi takega ravnanja zasmehujejo in se bahajo s svojimi »doživljaji« v teh stvareh, le naj se! Tako zasramovanje je častno! To je dokaz, da ne spadaš k njim. Verjemi: le tisti je poklican za velike reči, komur je ženska čast sveta.

Romano Guardini

Kongregacija in življenje

Naš aktivizem in naše naloge.

Pred nedavnim sem govorila z nekim našim mladim pedagogom. Bil je lep počitniški večer, zelo tih in zelo svetel. Sedela sva pri kmečki mizi in se pogovarjala o vsem mogočem. Pogovor je nanesel tudi na versko vzgojo, na versko življenje, na duševno in duhovno življenje sploh. Človek nerad o tem govori. Saj so vse to stvari, o katerih je težko razpravljati. Toda večer je bil tako tih in tako svetel, da se je duša sama odprla, beseda je dala besedo in hipoma sva bila sredi debate. Debata je bila sicer kaj čudna, toda plodna: on je govoril, jaz sem molčala. In čim bolj sem jaz molčala, tem bolj je on govoril. Zatrjeval je z vsem prepričanjem, da je verska vzgoja kvarna in zakaj; prepričeval me je, da je ves družabni sistem danes tak, da ubija rast, namesto bi jo pospeševal. Govoril je, da je vsa vzgoja pogrešena in izprijena z verskim duhom — in ob koncu je še pribil: da je danes vsak inteligentni mladostnik s tridesetimi leti uničen, da se sploh ne more ustaviti poginu, ki raste iz današnjega sistema in današnjih načel; da je vsak tridesetletni mladostnik ob koncu poti in zaide ali v povprečnost ali v duševni polom. — Vse to je trdil človek, ki je s triindvajsetimi leti obetal biti voditelj nove generacije, človek, o katerem so rekli da je genij, človek z res skultiviranim, bleščečim se duhom, nadarjen, občutljiv in zmožen.

Ko bi mi vse, kar je pravil, povedal kak povprečnež, bi do prihodnjega dne pogovor najbrž pozabila. Tako pa mi je prišla misel: glej, čas zori. Naš boj ni več boj s povprečniki. Naš boj zori: treba se bo pomeriti in udariti z ljudmi, ki imajo visoko kulturo, ki so pametni in dozoreli.

Pred časom bi bila storila tako: vse, kar mi je imenovani povedal, bi kratkoma zamolčala. Pred časom smo bili navajeni izogibati se odprtemu boju. Radi smo prikrivali in se umikali neposrednemu razgovoru. V času pa, ko smo potrpežljivo prenašali in se skrbno umikali vsaki zameri, nam je sovražnik zrasel čez glavo. Kdo bo trdil, da ni tako? Kaj nam pomaga zatiskati si oči? Res je: čas je dozorel. Treba bo pogledati vsem tistim našim slabostim v oči, s katerimi nas naš sovražnik pobija. Treba se bo enkrat za vselej odpovedati čudoviti zaverovanosti vase, treba bo razumeti, da edino zveličavno ni le tisto, kar rečemo mi. Treba bo z lastno močjo prerasti vse, kar nas ovira na naši poti.

O, in treba bo še vse, vse več! Treba se bo za ta boj oborožiti s čistostjo duše in dobroto srca, treba bo postati bojevnik na podlagi Kristusovega evangelija, treba bo vse prepojiti z resnico, iz katere smo izločili vso enostranost in ves fanatizem. Ogromno delo, strašen boj!

Masonska armada raste, Marxova in Stalinova armada raste, armada brezbožnikov raste; skrajni čas je, da se tudi vsa Kristusova armada aktivizira in da gredo v boj predvsem kongregacije.

Iz vseh navedenih vzrokov sem se uprla mnenju mladega pedagoga. Potrkala sem se na prsi in dušo sem vzela prav trdno v roke in preiskala vse njene globine; kot kongreganistinja mi je dala debata snovi za dolgo in temeljito razmišljanje. Prišla sem do sledečih zaključkov.

Reformo je treba pričeti pri pravem koncu. Treba je stremeti po dvojem: izvrševati in doseči moramo naš življenjski namen, ki je poveličevanje Boga, in stremeti moramo po popolnem izčiščenju samih sebe. — Poveličevanje Boga — ne zamerite mi, da sem življenjsko nalogo formulirala tako suhoparno. Storila sem to namenoma. Ni več časa za nežne besede. — Pa naj je ta formula še tako suhoparna, pravilna je le. Ali sploh kaj mislimo pri tem? Ali nam je ta beseda samo katekizemski fragment, ki nam je ostal in obtičal v možganih.

Ali ima ta beseda za nas kaj vsebine? Ali sploh vemo, da ni šala, če molimo veroizpoved, če priznavamo Boga, če smo krščanskega svetovnega nazora? Ali vemo, da je treba iz vsakega nazora izvajati posledice, tudi iz krščanskega. Ali nam ni naše religiozno življenje izhrojena, izluščena in avtomatična pot, po kateri pač hodimo, ker je že tako — katere pa prav nič ne poznamo in nikoli ne pomislimo, zakaj tako pelje in kam pelje. Ali nam ni Bog drag preostanek materinega nauka in hvaležen objekt naših duševnih funkcij, mesto da bi nam bil, kar je: večni, edini, poslednji in prvi? Ne, saj prav nič ne dvomim o neki resnosti našega krščanskega udejstvovanja, toda — saj mi ne boste zamerili tega dvoma: — ali pa je te resnosti tudi dovolj? Vidite, če je naš življenjski namen poveljčevati Boga, se moramo dela lotiti z največjo resnostjo, ki je je zmožen naš duh. Kakor ni vseeno, kako lupimo krompir in kako pišemo pismo, tako ni vseeno, kako izpolnjujemo svojo življenjsko nalogo. O, že zdaleka ni vseeno: pri vsem ne smemo biti polovičarski in cincarski, ne smemo mešetariti in delati kompromisov. Bogu se moramo prepustiti popolnoma, a ne samo s pasivno pobožnostjo, ampak z živo radostjo, z voljo kakor kremen, z dušo kakor sonce in z očmi, ki merijo zemljé. Navaditi se moramo misli, da delamo le za božje namene, le v Njegovem imenu in za Njegovo kraljestvo.

Naša pot mora biti tako natanko določena in odmerjena, da jo najdemo z zaprtimi očmi, ne sme biti brez cilja, ki je vedno in povsod: ad maiorem Dei gloriam!

Najbolj poveljčujemo Boga s posvečevanjem samih sebe. Samoposvečevanje je krilatica današnjega religioznega stremljenja. Samoposvečevanje — najtežja in vsebinsko najpopolnejša beseda, kar jih poznam. Čudovito je delo samoposvečevanja, pogreznjeno je v misterij naše duše. Vse to delo je neodumljivo, skrito očem, čeprav v bistvu silno realno.

Samoposvečenje! Mnogo poti pelje do njega. Ena izmed teh mnogih je tudi kongregacija. (Sledi) —a—a

Daritev

*Cerkvene stene so se v prah razsule;
svetloba je oblila žrtvenik,
da čudežno je tabernakelj zažarel
in Križani s kopreno se svileni je odel.
Prestrašen vztrepetal je svečenik
in duše vse od bolečine so zarjule.*

*Tedaj je s križa stopil Rešenik,
v trpeče milo vprl oko,
s strahom stegnil je krvavo dlan,
z boleščjo ranjeno odgrnil stran.
Potem jokaje nagnil je glavó
in se položil je na žrtvenik...*

Ivan

Borba za dušo

(Godi se na Poljskem. Spisal Ernst Drouven S. J. Prevel ravn. Anton Koritnik.)

II.

(Dalje)

7. Malo dni po razgovoru grofa Ozdobe s prelatom se je nekega sončnega poletnega jutra sprehajal po obrežni promenadi krasnega švicarskega jezera mlad duhovnik, oblečen v preprosto obleko nemških duhovnikov, in molil brevir.

Poln obraz, ki vanj ni bilo zarisanih nobenih izrazitih potez, je delal duhovnika na videz še mlajšega, nego je bil v resnici pri svojih eno in tridesetih letih. Belkastosiva polt, ki je pričala o nedavno prestani bolezní, se je močno odražala od bujnih, popolnoma črnih las, počesanih v nemarno po strani, ki so krasili visoko, jasno čelo. Zaradi pokončne drže, strumnega nastopa, visoke postave in krepke rasti je bil v prillegajoči se duhovski suknji naravnost brhek

na pogled. Na tem telesu bi obraz z ostro izraženimi potezami izdajal častnika po poklicu; namesto tega pa ta otroški obraz, ki bi celo v jezi nikogar ne mogel ostrašiti, če bi ne bilo v njem teh temnih, velikih oči, ki so se sedaj dvignile iznad knjige in blodile nad zelenkastomodro jezersko gladino, kakor da bi v daljavi nekaj iskale.

Res! Saj še ni prebral pisma, ki ga je danes prejel od ordinariata. — Dr. Brezay vzame pismo iz žepa, potisne brevir pod pazduho in bere.

Ukazu ordinariata je njegov očetovski prijatelj, neki prelat, ki je njega poznal od mladega in se vedno živahno zanimal za njegov razvoj, pridejal kratko pisemce. Vsebovalo je le nekaj kratkih stavkov, toda ti so dali veliko misliti.

»Ljubi Stanko! To je nekaj zate! Ne daj se ostrašiti! Pisal sem grofu, da je najbolje, če vse prepusti tebi. Ti boš odločeval, gospodje se morajo ukloniti! Prinesi novega duha, ki ga tudi oče želi; je potrebno! Ne plačan sluga, ampak voditelj! Moj svet in vsaka pomoč vedno na razpolago! Ustvari nam plemenitih ljudi! — Bog Te blagoslovi!«

Dva meseca za tem je bil dr. Brezay zopet doma in po njegovih navodilih se je v prvih dneh oktobra vse na Montani uredilo in pripravilo.

Le gojencev še ni bilo.

8. Dvanajstega oktobra so prišli tudi ti.

Bilo je okrog treh popoldne. Dr. Brezay je zaprl brevir, ga potisnil v usnjati ovoj in stopil k oknu. Zdaj morajo priti mladi gospodje. Napeto gleda po klancu nizdol, ki ga je mogel pregledati nekako dve sto metrov daleč, do ovinka pri tako zvanem vzhodnem dvorcu z nasproti stoječo posestnikovo vilo.

Deset minut je stal tako. Tedaj zagleda skupino mladih ljudi, ki so pravkar zavili okrog vogla vzhodnega dvorca.

Precej zavaljen mlad človek je pihal mogočne oblake dima iz kratke pipe; zraven njega je nekdo drug, čigar potez ni bilo mogoče razbrati iz daljave, vlekel svaljčico; na drugi strani ceste pa je šel sam zase majhen deček.

Duhovnik se je baš vpraševal, kje neki tiči še četrti, ko zasliši od vile sem glasen lajež in zagleda tam mladeca, ki z razigranimi kretnjami nagaja psu za ograjo in ga draži.

Po nekaj minutah pozdravi dr. Brezay oba kadiveca in samecata dečka — krotilec psov, kot je bilo videti, pa še ni dospel.

V vseobčem dirindaju so potekale naslednje ure. Dr. Brezay odkaže vsakemu posteljo in njegovo omaro, vsak je bil zaposlen z izlaganjem svojih stvari iz kovčega in jih urejal.

Duhovnik prepusti mladce samim sebi in odide do večerje, ki je bila danes pozneje nego navadno, v svojo sobo. Primakne udoben stol na desno stran pisalne mize, privije luč na prijazni svetilki, ki je ves prostor zavila v tajinstven mrak, in gre potem zopet k fantom.

»Ivan,« pokliče tistega, ki mu je prvi prišel nasproti, »pridi nekoliko k meni!«

»Tako, tu lepo sedi na stol!«

Deček sedi v naslanjaču z vsem dostojanstvom velikega gospoda, prekriža noge, opre obraz na levo roko in gleda z mirnim očesom duhovnika, ki išče v miznici neki listič.

»Sedaj najprej nekaj formalnosti,« začne doktor, ne da bi ga pogledal. »Kdaj si se rodil?«

»Štirinajstega avgusta tisoč devet sto...« odgovori Ivan brez zmedenosti. Doktor piše. »Torej ti je ravno trinajst let. In kje si se rodil?«

»V Piotrkovu.«

»Ne daleč od mojega rojstnega kraja; bil sem često tam. Zdaj bivate...?«

- »Na gradu Piovo, srez... to zadostuje.«
- »Dobro. Doslej si s svojim bratom stanoval v zavodu gospe Ellertove. Ali ti je bilo tam bolj všeč nego tu?«
- »Tu je vse lepše opremljeno; če mi je tu bolj všeč, še ne morem povedati.«
- Dr. Brezay si misli: govori kot velik; precej samostojen za svojih trinajst let. Potem nadaljuje:
- »In v katerem razredu si?«
- »V četrtem.«
- »Izpričevalo?«
- »Srednje.«
- »Slabo?«
- »V latinščini in matematiki.«
- »Hm.«
- »V verouku, zgodovini in zemljepisu sem imel dobro.«
- »Hm.«
- Trenutek molčita. Le nekaj sekund je molk presegel mejo, do katere ni mučen. Doktor vpre pogled v dečka in mu v brezpomembnem tonu nenadno zastavi čudno vprašanje:
- »Ali si priden?«
- S svojimi velikimi, višnjevimi očmi pogleda mali duhovnika v oči in odgovori mirno in hladno:
- »Upam. Sicer boste pa sami šele videli.«
- Duhovnik zopet prime za pero:
- »Ali si bil kdaj bolan?«
- Ivan trenotek okleva. »Ne, nič posebnega; kvečjemu, če sem se malo prehladil.«
- Zopet kratek molk. In duhovnik se obrne znova k dečku in potopi svoj čudni pogled v mrzle, ledeno hladne dečkove oči. Malček ga mirno gleda. Tu nenadno ošine duhovnika — le za hipec sekunde — iz dečkovih oči pogled, ki mu zakliče odločno: »Čuvaj se!«
- Dr. Brezay vstane. Položi roko dečku na plavolaso glavo in reče s toplim glasom:
- »Midva bova dobro shajala, kaj ne, Ivan?«
- Mlavec ne odgovori. Hladno pogleda duhovnika. Samo topel pritisk roke izdaja, da otrok sprejema ljubezen, ki mu jo nudijo duhovnikove besede. Molčé zapusti deček sobo.
- Ko gre duhovnik proti vratom, da bi poklical naslednjega, govori tiho sam zase: Ivan, Ivan, težko življenje te čaka! Čuti, da je deček pridobil njegovo srečo.
- »Odo, pridi!«
- Temna rdečica se razlije po obrazu visoko raslemu mladeniču, ko sede na prednji rob stola in se nervozno igra z gumbi na suknji.
- Dr. Brezay je dobro opazil njegovo zmedenost. Službeno stavi svoja vprašanja in popisuje listek, ne da bi dvignil pogled.
- »Rodil sem se trinajstega aprila tisoč devet sto v... torej mi je sedaj šestnajst let,« odgovarja deček z negotovim glasom.
- »Vse drugo že vem od očeta, ki je bil včeraj tu,« pravi duhovnik in zapiše nekaj vrstic na papir. »Brž še zadnje izpričevalo! Obiskoval si vedno gimnazijo v... kaj ne?«
- »Da, toda...« — rdečica še za stopnjo bolj potemni na licih, »izpričevalo ni bilo posebno dobro.«
- »No, le pogum! Kje pa ni šlo?«
- »Imel sem slabo v latinščini, grščini in matematiki.«
- »O jej! to res ni najboljše upanje za bodočnost!«
- »In...«

»No?« vzpodbuja doktor, »in kje še?«

»V poljščini, v fiziki in zemljepisu...«

»In... dalje?« sprašuje doktor in urno piše.

»Nič več,« odgovori Odo hitro, vesel, da duhovnik tako ravnodušno posluša njegovo nesrečno obtožbo. Zdaj nastopi molk. Mladec postaja tem nervoznejši, čim dlje traja. Preseda se na stolu in nezavestno vzame koščeni zgibalnik z mize in se igra z njim. Duhovnik se naposled okrene in ga prijazno pogleda:

»In si priden?«

Odo hipoma povesi glavo pred duhovnikovim pogledom; nobene besede ne spravi iz sebe.

»Odo!« — doktor je vstal — »Odo, ti si priden, vem.« In položi boječemu mladcu desnico na ramo, v tem ko se Odotov obraz pretvori v velik vprašaj. »Odo!« — duhovnik govori z njim kakor s prijateljem — »izpričevalo bova že popravila in vseč ti bo tukaj.«

»Malo me je skrbelo; toda zdaj!...« Mladca je samo veselje in zaupljivost govori iz njega.

»Bova že napravila, saj imaš najboljšo voljo. Dobro ti bo. Ostani tako priden!« In s tem odslovi mladca, ki ves srečen hiti v sobo, da bi poklical Karla. S težkimi koraki se bliža zavaljeni osmošolec.

»Bog živi, velečastni!« reče z najnižjim in najbojevitejšim glasom, ki ga je mogel spraviti iz sebe.

»Bog živi!« odgovori duhovnik prijazno, ne da bi se ozrl nanj. Samo z roko mu veli sestiti.

»Poklicali ste me,« prekine Karel molk; glas mu zveni že nekoliko bolj naravno.

»Vsekakor,« odgovori doktor suho. »Kdaj si se rodil?«

»Drugega aprila tisoč devet sto v Piotrkovu.«

Duhovnik piše.

»V osmi, kaj ne?«

»Da.«

»Izpričevalo?«

»Je čisto dobro za poletno trimesečje, ko se ne dá dosti delati. Poljščina, latinščina, grščina in nekaj stranskih predmetov dobro.« Glas mu je pri tem naštevanju zopet bojevitejši.

»Prav,« odgovori doktor prijazno, pa hladno. »Zdaj mi pokličiči, prosim, Rudeta Vondava.«

Karel je osupel nad redkobesednostjo duhovnika. Trenotek še obsedi in v zadregi seže z roko v odišavljene dolge, rjave lase. Naposled vstane. »Bog živi!« reče, pa v povsem drugačnem tonu nego pri vstopu, v tem ko ga dr. Breczay za trenutek pogleda in smehljuje odzdravi. (Dalje.)

Pod noč

*Pod noč, ko vleže v polje se večer,
ko strastno poljubi gore nebo,
ki se sklanja povsod na zemljo
dobrohotno —
se mi duša sprosti
in trudno telo
kakor v soncu nebo
vzvalovi...*

*Pod noč, ko mine večer in zarje umro
za daljno goro,
se mi duša umiri
in trudno telo
kakor v noči nebo
zaihti...*

Slavko J. Žabkar

Znamenita obletnica za DMK. Letos, dne 25. marca bo poteklo 370 let, kar je bila ustanovljena prva DMK v Rimu (25. marca 1563). V dolgih stoletjih obstoja so prišli nad DMK veliki in težki viharji, a iz vseh bojev so izšle zmagoslavno. Z veseljem se oziram nazaj na slavno preteklost kongregacij in na njihovo veliko delo v službi sv. Cerkve. Zvesti svojemu poslanstvu hočemo tudi mi biti graditelji božjega kraljestva. Zato bomo vselej in povsod z vsemi močmi nastopili z našim življenjskim programom: za Kristusa z Marijo.

Pismo iz dolenske metropole. Od nas ni še nikdo pisal »Naši Zvezdi« in kar nekako čudno izgleda, se mi zdi, da se tako pozno oglašamo v glasilu. S tem pa nikakor ni rečeno, da smo tudi v družbenem življenju tako tihi in mlačni. Ne, narobe, živahno je pri nas in mislim, da bo prav, ako tudi tovariši po drugih slovenskih mestih zvedo, da nam ni dolgčas.

Novomeška dijaška kongregacija šteje okroglo 100 članov in 50 članic. Deli se še v višjo (V.—VIII. razr.) in nižjo (I.—IV.). Oba oddelka imata lastnega prefekta, ki skrbi za religiozno življenje sploh in nekako načeluje tudi referentoma, katerih dolžnost je, pripravljati in voditi sestanke, ki se vrše vsakih štirinajst dni. Ti sicer niso obvezni, udeležujejo pa se jih tudi članice in, odkrito povem, da komaj pričakujemo one dneve, ko se tako tovariško pogovorimo o tem in onem.

Četrtek je in nad mestom se rahlo zgriinja mrak in nad zapadom vise ožarjeni oblaki.

Ob tistem času se zbiramo višješolci v priljubljeni samostanski dvorani, ki je že dolga leta središče našega kongregacijskega katoliškega življenja in dela. Hladno je v njej, v suknje zaviti se pogovarjamo in, ko je pol 6, tovariš referent otvori »redni sestanek DMK«. Nato sledi: prva, druga, tretja točka itd. Sestanek se zaključuje. Ko se razhajamo na domove, nam je vsem prijetno. Udeležba je povprečno okrog 25.

Na isti način imajo urejene sestanke tudi nižješolci, seveda njihovemu obzoru primerno. Tja zahaja seveda nekaj višjih, da včasih kaj povedo. Udeležba je pa tam do 60.

To je, glejte, samo bežen opis. Táko je pri nas izvenšolsko življenje, tako se vzgajamo v onem, česar nam šola ne more dati in tudi ne utegne, tako se vadimo za življenje in mislim, da nobenemu ne bo žal, da je del svojega prostega časa preživel pri kongregacijskih sestankih.

Priznati moram, da se tudi radi postavimo z akademijami. Zadnja je bila na družbeni praznik 8. decembra. Popoldne je bilo sprejetih v kongregacijo večje število kandidatov, zvečer pa smo v dvorani, kjer je tudi oder, priredili proslavo s pestro izbranim sporedom: deklamacija, tamburaši, prefektov nagovor, zborna deklamacija, solo spev, 4. dejanje Pregljevega Azazela. Pri vseh točkah smo sodelovali člani sami in tako smo pokazali prijateljem, ki so prireditvi prisostvovali, kakor navadno, v velikem številu, da kljub težkim časom še vedno nosimo v srh idealizem, težnjo po skupnosti in zavest, da bomo samo z močnim religioznim življenjem prav razumeli naloge svojega časa.

Pri nas delamo. Vztrajno, a skromno, kakor imamo pač moči. Vsak izmed nas se bo kdaj s prijetnostjo spominjal društvenega gibanja v naši DMK. S tem pismom sem skušal samo malo zakriti vrzel, ki je med nami in vami pa malo vzpodbuditi člane za »Našo Zvezdo«, ki tu zaenkrat še ni zadovoljno razširjena. Ščasoma se bo zboljšalo, bomo že poskrbeli. V imenu novomeške kongregacije lepo pozdravljam vse tovariše širom slovenske zemlje, vzpodbujam jih k delu in jim želim dosti trajnega uspeha.

B. V.

Srednja stolna kongregacija Kraljice angelov za nižješolke v Ljubljani živi prav živahno življenje. Razdeljena je v dva oddelka, dopoldanskega in popoldanskega, ker imajo nekatere šolo popoldne. Četudi smo še majhne, vendar že same sodelujemo pri sestankih s sestavki in nekatere prav izvrstno. Jako smo vesele petja. V božičnih počitnicah smo se pridno pripravljale za igro in deklamacije in petje, ker smo po novem letu imele prireditve za članice in starše, kar trikrat. Nastopila je še celo solistinja. Druge so hodile na led in sneg, me pa v kongregacijo, a včasih smo pa tudi smuknile v naravo. Z veseljem

prebiramo tudi knjige iz naše male kongregacijske knjižnice, tako da je v naši kongregaciji prav lepo in prijetno. P. B.

Dijaška kongregacija v Celju. V soboto, dne 25. februarja smo izvolili nov odbor. Iz poročil prejšnjih funkcionarjev je bilo razvidno, da se je dosedanji g. voditelj, kaplan Granfola mnogo prizadeval, da bi kongregacijsko življenje postalo čim živahnejše. Ker pa je g. kaplan zelo zaposlen, je odložil mesto voditelja. Spregovoril nam je v slovo nekaj besed in nas opomnil, naj ne klonimo glave, marveč vztrajamo tudi naprej kot zvesti borci za marijanske ideale. Vodstvo kongregacije je zopet prevzel g. profesor Peter Kovačič, ki je v pozdravnem govoru poudaril, da bo uspešno delo v kongregaciji odvisno v prvi vrsti od sodelovanja članov. Upamo, da bo tudi novi odbor krepko vodil naš marijanski brod skozi viharje življenja. —e—

Kongregacija Marije Pomočnice kristjanov na Rakovniku. Naša kongregacija slavi letos peto leto obstoja. Ustanovljena je bila dne

24. aprila 1928. Od tedaj se razvija s precej dobrim uspehom. Že prvo leto je bil kupljen kongregacijski kip Brvmadežne, l. 1930 je bila ustanovljena knjižnica in leto pozneje smo si nabavili kongregacijsko zastavo. — Toliko o zunanjem razvoju.

Prepričani pa smo, da se naša kongregacija ni razvijala le na zunaj, ampak je našla tudi globok odmev v srcih tukajšnjega dijaštva. Marija Pomočnica kristjanov, kateri je kongregacija izročena v varstvo, nam pomaga pri izvrševanju marijanske naloge. Pripravljala se na leta, ki jih bomo preživljali zunaj voda. V smislu marijanske ideje si krepimo značaj, ki ga mora imeti vsak katoliški inteligent, če hoče ostati res katoliški.

Za marijansko delo se vzpodbujamo pri sestankih in akademijah. Dne 25. marca bo sprejetih 25 kandidatov, ki jih pripravljamo za sprejem. Takrat bomo priredili rimsko igro »Venancija«. V aprilu ali maju mesecu pa bomo praznovali petletnico in takrat se bomo pa še kaj oglasili v »Naši Zvezdi«.

Prefekt.

P O V S O D B O G A

Pravilni odgovor na težko vprašanje. Že l. 1872 je veliki državnik Thiers zastavil vprašanje: Odkod nam bo prišla pomoč? Louis Veuillot mu je odgovoril: »Rešitev bo prišla od Boga po njegovi Cerkvi! Držimo se torej papeža! Njega je za zdravnika postavil On, ki narode, ki jih je ustvaril, tudi zdravi.

Prekletstvo kapitalizma. Družba za zboljšanje položaja revnih slojev v Newyorku je ugotovila, da 60 odstotkov vseh otrok v Newyorku gladuje ali ima vsaj nezadostno hrano. K temu je treba pripomniti: V Kanadi in Uniji so mnogi farmerji pustili pšenico zginiti na njvah, v Newyorku se izliva toliko mleka v vodo, da poginjajo ribe. V Oaklandu v Kaliforniji so v enem mesecu izlili več kot 450.000 l mleka v vodo. Da bi se ohranila cena jajcem na primerni višini, so Rotary klubi igrali s 60.000 jajci baseball. Ali je to kultura dvajsetega stoletja? V. F. L.

Kako umirajo brezverci. Voltaire, veliki sramotivec verskih in božjih stvari, je l. 1778 smrtno nevarno zbolel. Vtila se mu je kri. Zelel si je duhovnika, a njegovi prijatelji, katere je sam poprej utrjeval v brezboštvo, so poskrbeli, da ni mogel priti k njemu noben duhovnik. Prezvetni brezbožnik je moral umreti v groznem obupu. Z glasnim krikom: »Roko čutim, ki me grabi in vleče pred božjo sodbo, hudič je tu, ki me hoče prijeti, pekel vidim, o skrijte me!« je odšel v — večnost!

Filozof Schopenhauer je v svoji zadnji bolezni, v kateri je strašno trpel, pogosto zavpil: »O moj Bog!« Ko ga je zdravnik vprašal: »Ali je po vaši filozofiji sploh

še Bog?«, je filozof odvrnil: »V trpljenju mi filozofija brez Boga nič ne pomaga.«

Anatole France, socialist in zagrižen sovražnik vsake vere, ki je pisal velike zvezke romanov samo zato, da je sramotil Boga in Cerkev, se je na smrtni postelji od strahu tresel in s solznimi očmi ter s spačnim obrazom tarnal: »Na vsem svetu ni tako nesrečnega človeka, kakor sem jaz! Za srečnega me imajo, pa nisem bil nikdar v življenju srečen, niti en dan, niti eno uro ne!« Žalostno življenje! In večnost?

Svobodomiselna morala — narodna smrt. Nemčija ima danes 19 izumirajočih mest, t. j. mest, ki potrebujejo na leto več rakev kot zibelk. Pač zasluga tistih, ki oznanjajo svobodno ljubezen!

Tebe mislim. Ako živiš v izobilju in izobilja ne deliš s svojim revnim sosedom, ako je njegova eksistenca v nevarnosti in je ne podpreš, ako si pisatelj in ne pišeš, ako si govornik in ne govoriš, ako si zakonodavec in ne izdajaš zakonov v blagor ljudstva, delaš po katoliški morali krivico. H. Belloc.

Kultura svobodomiselnostev. V prvem letu španske republike je bilo zažganih 54 cerkva, in samostanov, 77 pa na drug način porušeni, med temi zgradbe velike umetnostno zgodovinske vrednosti.

Za apostolat je treba poguma. Sedem tovarišev nas je bilo v mraku zbranih na vrtu. Iz zvonika se oglašali zvon. Dva, trije me pogledajo, kakor bi od mene nekaj pričakovali. Pričakovali so zgleda, a jaz ga jim nisem dal. Treba bi se bilo le odkriti in vsi bi bili molili. Strahopetnost!

Zimski motiv

Foto: Erklavec

Apostol. Trideset srednješolcev iz višjih razredov je odšlo v počitniški dom. Bila je pisana družba: različna nagnjenja in načela, različni nazori. Vsak dan je bila sv. maša s petjem. Dijaki so prihajali skoraj vsi, največ zaradi petja. Petošolec Mirko, najmlajši med njimi, je vsak dan prejel sv. obhajilo. Drugi dan so ga drugi začeli dražiti in zasmehovati. Mirko se je smejal in hodil še naprej k sv. obhajilu.

Peti dan so na odru uprizorili kratko igro, v njej so smešili Mirka. Ta pa je rekel duhovniku: »Doslej sem od obhajilne mize odhajal s povešenimi očmi in sklenjenimi rokami. Odslej bom delal drugače.« Drugo jutro je po sv. obhajilu sklenil roke na prsih in šel počasi od oltarja, oči pa je uprl v tovariše. Ti so bili v zadregi in so glave povesili. Odslej si ga nihče ni upal zasmehovati. Zvečer je nekdo izmed dijakov rekel duhovniku: »Mirko je najbolj pogumen med nami. Hoteli smo ga oplasiti, pa se ni dal.«

Drugi teden pa je vsak dan osem dijakov pristopilo k mizi Gospodovi.

Malenkost. O božiču l. 1926 so se avstrijski kongreganisti peljali v Rim na grob svojega zavetnika in vzornika sv. Alojzija, ob dvestoletnici njegove proglasitve za svetnika. Zbirali so se na postaji v Innsbrucku, kjer je vladal leden mraz. Iz zadnjega voza po-

sebnega vlaka je stopil železničar, ki je imel na sebi obešeno torbo in svetilko, na roki pa težek kožuh. Mrko je gledal mlade romarje. Nato je z levico prijel kožuh, da bi ga oblekel, a njegova oprava ga je pri tem zelo ovirala. Takrat sta skočila k njemu dva mladca, pograbila težek kožuh in mu ga pomagala obleči. Nato sta mu prijazno pokimala in stopila v svojo četo. Vse se je zvršilo tako hitro, da so tovariši komaj zapazili. Železničarja je ta postrežljivost iznenadila, skoraj prestrašila. Tiho jima je zaklical svojo zahvalo in gledal nekaj časa za njima. Bila sta pač — dobra kongreganista.

Socialni krožek. Kongreganist, ki je obiskoval socialni tečaj, je ustanovil socialni krožek. Imeli so predavanja o delavskem varstvu, plači, stavki, poljedelstvu itd. Vsa socialna vprašanja so z lahkoto reševali. Veliko so govorili in imeli velike načrte.

Tedaj jim je voditelj povedal resno besedo: »Dragi prijatelji! Dokler imate bolne tovariše, ki jih redno ne obiskujete in ne tolažite z darovi, igro in berivom; dokler imate slabotne tovariše, ki si sami ne morejo preskrbeti pomoči pri učenju, pa jim vi ne pomagajte redno in brezplačno; dokler imate ubožne tovariše, ki si sami ne morejo preskrbeti šolskih potrebščin in jim vi ne pomagajte s svojimi žrtvami; dokler se vse to ne zgodi, ne govorite veliko o socialnem vprašanju.«

Člani so dobrohotni nasvet poslušali. Nekateri so obiskovali bolne tovariše, drugi so pomagali slabim dijakom pri učenju, tretji so jim zbirali za šolske potrebščine. Socialno vprašanje so reševali ne z besedami, ampak z dejanji.

Zamujeni trenotki. Služkinja snaži vežo. Stopim sredi blata in nesem blato na mesto, ki je bilo že osnaženo. Služkinja mora spet snažiti. Ali je to vljudno? Ali je socialno?

Na postaji gre zraven mene žena, ki nese dva težka zavoja. Ali naj ji pomagam? A pravkar odhaja cestna železnica, deset minut bom prej doma. To je dobiček. Kaj pa zguba? Kolikega pomena bi bila mala pomoč za to ženo!

Pijanec gre po cesti, zraven mene stoje otroci in ga zasmehujejo. Pijanec udari nekoga izmed njih hudo po glavi. Ali sem jaz kriv? Mislil sem na to, da bi bil otroke posvaril, pa jih nisem. Ne vem, zakaj.

Čisto veselje. Tone je prišel iz šole, ampak zelo lačen. Dobil je velik kos kruha. Že je hitel po stopnicah, da bi v bližnji ulici nekaj kupil. Komaj je stopil iz veže, ko mu pride nasproti star mož v zelo ubožni obleki. Anton je slišal njegove proseče besede: »Ali imaš zame kos kruha?« V trenotku je dal ubožcu ves kruh. Mož je bil vesel, Tonetu pa je lakota kar prešla... J. Pavlin.

Naša pot. Knjižnica katoliške akcije za mladino. Prvi zvezek. Strani 50, cena 10 Din. Izdalo Misijonišče v Grobljah. — Naš čas je poln nasprotij, zmešanih pojmov, perečih socialnih in verskih problemov. V tem kaosu življenja potrebuje zlasti mladina jasnih smernic, da se more pravilno orientirati. Take smernice podaja mladini ta knjižica, v kateri so obdelana nekatera najvažnejša sodobna vprašanja, kratko sicer, a dovolj jasno. Knjižica vsebuje osem sestavkov: Dr. Fr. Grivec, Boljševizem in naše stališče napram njemu. — Dr. A. Ušeničnik, Avtoriteta. — Dr. J. Turk, Osnovne smernice za katoliško mišljenje, življenje in kulturno delovanje. — Dr. A. Zupan, Zvestoba papeštvu. — Fr. Gabrovšek, Nekaj misli k vsebini okrožnice Quadragesimo anno. — Dr. J. Basaj, Moralni činitelji v zadržnem delu. — Dr. A. Zupan, Pot do socialne obnove. — Dr. J. Basaj, Potreba praktičnega katoličanstva. — Na koncu so dodana vprašanja, ki vso stvarino razčlenjajo in ponazorujejo. »Našo pot« zelo priporočamo vsem kongreganistom in kongreganistinjam in želimo, da bi bogato gradivo pridno izrabili za predavanja in razpravljanja na kongregacijskih sestankih.

Josef Müller S. J.: *Der Präses. Werkhefte für Studentenkongregationen* Nr. 1. Str. 114, cena 1.80 S.

V dobi, ko zavzema kongregacijski pokret med dijaštvom vedno večji obseg, je treba paziti predvsem na to, da dijaške kongregacije ohranijo pravega duha v smislu pravil in tradicije, a hkrati upoštevajo vse potrebe in zahteve modernega časa. K temu bo ta knjižica veliko pripomogla, saj podaja jasna in praktična navodila, preizkušena v dolgoletni praksi. V vodstvu dijaških kongregacij je treba jasnih smernic, ker le potem bodo kongregacije uspešno vršile velike naloge, ki jih

imajo v službi Cerkve. In priznati moramo, da je v tej knjižici podal pisatelj vse, kar je potrebno za udejstvovanje kongregacij v našem času. Knjižica je razdeljena na deset poglavij. Že naslovi sami pričajo o aktualnosti vsebine: Bistvo — Voditeljeva oprema — Pastirsko delo — Vodstvo občestva — Skupno življenje — Apostolat kongregacije — Kongregacija in drugi vzgojni činitelji — Ovine kongregacijskega življenja — Nadaljevanje kongregacije na visokih šolah — Pol ure voditelj.

Knjiga ni aktualna samo za nemške kongregacije, marveč tudi za naše. Saj je sad dolgoletnega študija in dela med dijaštvom. Prinaša mnogo novega in praktičnega in zelo lepo dopolnjuje splošna kongregacijska pravila. Naroča se pri upravi »Naše Zvezdec in stane s poštnino vred 25 Din.

Liturgija sv. Janeza Zlatousto. Staroslovensko besedilo in slovenski prevod. Izdalo Apostolstvo sv. Cirila in Metoda. Str. 38, cena 4 Din. — Prijatelj liturgičnega gibanja bodo z veseljem pozdravili to knjižico, ki nam odkriva bogate misli liturgičnih molitev vzhodnega obreda. Pa tudi sicer zasluži vzhodni mašni obred našo pozornost, saj živi v Jugoslaviji okrog 50.000 katoličanov vzhodnega obreda, in je prav, da spoznamo njihov obred, zlasti še, ker imamo tudi pri nas včasih priliko, da prisostvujemo sv. maši po vzhodnem obredu. Izdaja vzhodnega mašnega obreda je zopet korak naprej v našem liturgičnem gibanju. A.

Šah

Prva naloga (Dr. Leopold). Beli: Khl, b2, d2, g2, g3, La3, c6, Df6, Lf7, skupno 9 figur. — Črni: Td3, Tg7, Kh8, skupno 3 figure. Mat v treh potezah!

Mohorjeva tiskarna v Celju r. z. z. o. z.

izvršuje vsa tiskarska dela: knjige, časopise, uradne, trgovske, industrijske, društvene in zasebne tiskovine lično, točno in po nizkih cenah

Knjigoveznica

se priporoča za vsa v knjigoveško stroko spadajoča dela, kot vezanje vsakovrstnih knjig, revij itd.

Knjigarna

in trgovina s papirjem ter pisarniškimi potrebščinami nudi veliko izbiro molitvenkov, šolskih, leposlovnih, znanstvenih in poslovnih knjig, papirja, šolskih zvezkov itd.

Mariborsko dijaštvo

kupuje vse potrebščine
in knjige v prodajalnah

Tiskarne sv. Cirila

Koroška cesta št. 5

Aleksandrova cesta št. 6

in

Valvazorjeva ulica št. 36

KNJIGE

ŠOLSKE IN VSE
DRUGE, DOMAČE
IN TUJE KUPITE V

**JUGOSLOVANSKI
KNJIGARNI**

V LJUBLJANI
(PRED ŠKOFIJO)

NOVA ZALOŽBA V LJUBLJANI KONGRESNI TRG

Knjigarna — Pisarniške potrebščine

se priporoča pri nakupu
knjig, vseh vrst šolskih
in pisarniških potrebščin.
Ima v zalogi primerna
darila za vsako priliko.

Založba Cankarjevih in Finžgarjevih
zbranih spisov in prvovrstnih
drugih izvirnih slovenskih knjig in
prevodov iz svetovne književnosti

Papir
šolske potrebščine
?

H. NIČMAN nasl.
Prodajalna Katoliškega
tiskovnega društva,
Ljubljana, Kopitarjeva 2

SALDA-KONTE
STRACE
JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE
MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
REG. Z. Z O. Z.
V LJUBLJANI, KOPITARJEVA 6 II

KAR JE RES, JE RES!

Najlepše TISKOVINI, naj bodo že za
pisarniško porabo ali pa LITOGRA-
FIRANE ostr. tiskane v BAKROTISKU
za reklamne namene, prav tako tudi
KLISEJE za naše oglase nam dobavi

**JUGOSLOVANSKA TISKARNA
V LJUBLJANI**

Izvršitev je prvovrstna, material brez-
hiben, cene so umerjene, dobava točna.
Telefon 2992

JOSIP OLUP, LJUBLJANA

Trgovina z manufakturnim blagom, moško kon-
fekcijo in modnimi potrebščinami. Velika izbira
kamarnov, sukna in hlačevine iz priznane
najboljših angleških, čeških in domačih tovarn.
Velika zaloga moških in deških oblek ter vsa-
kovrstnega perila iz lastne tovarne Triglav.
Obleke in perilo se izdelujejo tudi po meri.

Trgovski prostori:

Stari trg št. 2, Pod Trančo št. 1 in Kolodvorska 8

MOJE NAČELO JE:

dobro blago in najnižje cene

Priporočam vse vrste šolskih zvezkov
lastne izdelave, kakor tudi vse druge
šolske in knjigoveške potrebščine.

A. JANEŽIČ
LJUBLJANA, Florjanska ulica 14

Ure, zlatnina,
optični
predmeti

LUKA VILHAR, urar
Ljubljana, Sv. Petra c. 36